

”Klick klick”
”Oho oho”
”Pruttjud”

Äggets utvärdering
HT -18 VT -19

Inledning

Syftet med utvärdering är att få kunskap om hur förskolans kvalitet, dvs. utbildningens organisation, innehåll och genomförande kan utvecklas så att varje barn ges bästa möjliga förutsättningar för utveckling och lärande¹. Det får vi genom pedagogisk dokumentation. Under året dokumenterar, reflekterar och värderar vi verksamheten med hjälp av bilder och videofilmer från utbildningen. Det hjälper oss pedagoger att bli medvetna om vad som sker, hur vi gör och varför. Utvärderingen utgår ifrån den pedagogiska dokumentationen, som leder till att våra tankar utmanas och vidgas.

Introduktion

Under hösten har vi valt att introducera barnen till vår miljö. Pedagogerna vill med introduktion använda sig av lustfyllda sammanhang där barnen är aktiva, undersöker, reflekterar och provar på, för att erövra nya kunskaper och erfarenheter. Det är processen som är viktig. Barnen måste få tid att prova många gånger och på olika sätt (de hundra språken)². Introduktionen av nytt material och olika aktiviteter kombineras med årets ljudprojekt.

Vi tror på det kompetenta barnet som kan och vill, ” *Barn är utrustade med en fantastisk potential för lärande...* ”³.

Vi uppmuntrar barnen till självständighet och ger barnen tid att möta olika material och att de får prova på vad en kan göra med dessa, samt hur vi ska vårda vårt material.

I introduktionen ingår allt det barnen gör på förskolan t.ex.

- Hur använder vi de olika materialen i ateljén?
- Hur ska vi vara mot varandra?
- Vad gör vi om en kompis är ledsen?
- Hur ska vi ta hand om materialet?
- Hur kan materialet användas på olika sätt?

---

¹ Förskolans läroplan 2018

² Arbetsinriktning för Reggio Emiliaskommunala förskolor, s. 10

³ Arbetsinriktning för Reggio Emiliaskommunala förskolor, s. 10

Projektfokus ”Ljud”

Ljud-rörelse-känsla

”Sambandet mellan musik och rörelse spelar också en stor roll i barnets utveckling... Lika spontant ljudar barnen till rörelserna i de egna lekarna. Inte bara för barn utan även för vuxna i de flesta kulturer runt om i världen hör musik och rörelse oskiljaktigt ihop”⁴

”I en dialog⁵ som fungerar finns jag tillsammans med andra. Där finns någon som lyssnar på mig och där får jag möjlighet att uttrycka det som finns inom mig. Jag får uppleva gemenskap med andra människor.”⁶

Bakgrund till projekt

”klick klick”, ”oho oho”, ”pruttljud”

Är några ljud vi hört här på Ägget. Vi upplever att barnen på Ägget intresserar sig för många olika aktiviteter, många av dessa innehåller ljud. Det kan vara för att kommunicera med kompisar eller att undersöka ett visst ljud eller läte, t.ex. ett tågs rullande ljud mot ett element eller en beskrivning genom ljud av ett djur eller hur blixten låter när den slår ner.

Med dessa olika läten upplever vi att barnen gör sin omvärld mer begriplig när de kommunicerar genom att göra ljud, röra på sig och visar en känsla.

Vi har blivit nyfikna på barnens sätt att göra olika läten/ljud dels för att kommunicera, beskriva och utforska sin omgivning. Barnen har skapat egna ljud både ute och inne, detta är något vi vill utmana barnen vidare i.

---

⁴ Gunilla Fagius (red) Barn och sång - om rösten, sången och vägen dit, s. 91

⁵ Vi tänker att dialog ur ett barns perspektiv, är att kombinera ljud, rörelse och förmedla en känsla.

⁶ Barbro Goldinger i Barn har rätt att bli lyssnade på, Artikel 12, FN:s konvention om barns rättigheter, BRIS, s. 2

Barnen undersöker bandybollen genom att fylla den med grus. Därefter grävde de ner bollen i gruset, för att sedan gräva upp den och skaka ur gruset, var av ljud skapas och uppmärksammas.

Syfte med projektet

Är att utmana barnen vidare i att kommunicera med varandra och ting genom ljud och rörelse.

Projektets frågeställningar

- *Vilka ljud uppmärksammar barnen själva och tillsammans med andra (ting eller kompisar)?*
- *Hur gör/skapar barnen ljud?*
- *När blir ljud musik?*
- *Hur möjliggör och utmanar vi, vidare barnens utforskande?*

Mål med projektet utifrån Läroplan för förskolan Lpfö98 reviderad 2016

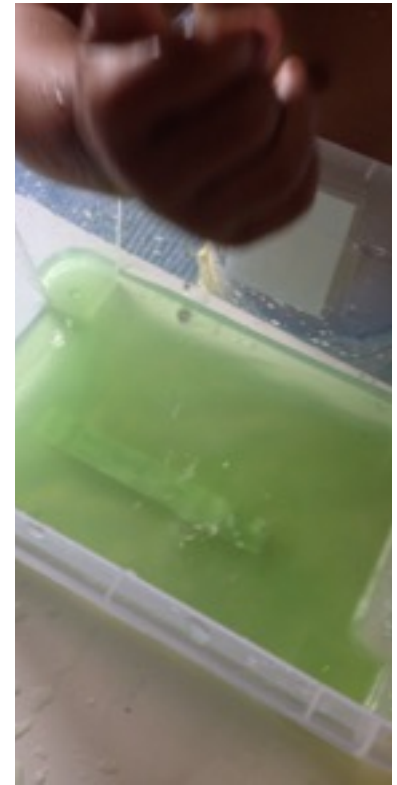
Förskolan skall sträva efter att varje barn...

”utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama,”

”utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen, liksom sitt kunnande om växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen,”

”utvecklar sin förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar, ”

”barns delaktighet och inflytande i dokumentation och utvärderingar, vad och hur barn har möjlighet att påverka och hur deras perspektiv, utforskande, frågor och idéer tas till vara”

Barnen undersöker vatten genom att använda olika kärl. De plaskar och kastar vatten. Barnen uppmärksammar vatten som droppar ner från bordet och ner på mattan. Några barn fångar vattendropparna med hjälp av ett kärl. De uppmärksammar skillnaden mellan de ljud som skapas när dropparna landar i kärlet, respektive på mattan, genom att kommunicera med sin kropp. De blåa "draperiet" ger ifrån sig ljud, när barnen samspekar med det.

Hur har vi pedagoger skapat förutsättningar utifrån syfte och mål?

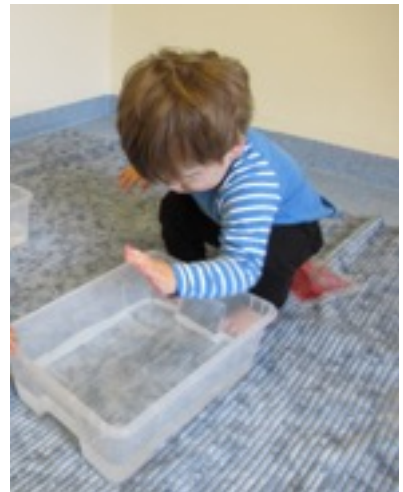
Miljö

Vi har valt att undervisa i Äggets våtrum som vi har döpt om till labbet. Syftet med labbet är att kunna undersöka med olika material och med alla sinnen. Ett rum som vi har kunnat förändra utifrån vilken riktning projektet tagit. Labbet har varit tillgängligt under vissa tider under dagen. För att projektet ska kunna leva vidare under hela dagen har vi skapat ett ljudrum, där material som använts i labbet har flyttats dit. I ljudrummet finns även annat material där barnen kan utforska ljud, rörelse, känsla och volym. Ljudrummet har förändrats under projektets gång.

Vatten

- Vilka ljud blir till tillsammans med vatten?

Vi valde att ta bort kärl, för att se hur barnen utforskar ljud tillsammans med vatten. Vi presenterade tre lådor med vatten, en med kallt vatten och två med varmt vatten. Till lådorna erbjöds olika plastfickor med vattenblandningar så som vatten och olja, vatten med glitter samt färgat vatten.

Ett flertal barn kliver i och ur baljorna, de stampar fram ljud med fötterna i vattnet samtidigt som de gör ljud med munnen. De plaskar med händerna i vattnet. Barnen ställer sig och sätter sig på plastfickorna. Plastfickor trycks ner med händerna i baljans botten. Trycket från händerna släpps och plastfickan flyter upp till ytan. Ett barn lägger örat mot en plastficka. Ett annat barn doppar huvudet i vattnet och bubblar med munnen, vilket genererar i att flera barn vill göra lika. Därav skapas ett samspel genom kroppsspråk, gester och mimik.

Nästa steg

Efteråt analyserade vi pedagoger filmer och bilder från undervisningstillfället. Vi såg att ljudet är en väg in, ljudet är inte alltid i fokus. Mycket fokus ligger på känsla, fart, friktion, händelse - verkan. En rörelse som skapar ljudet. Vi valde att gå vidare med hur rörelser kan skapa ljud, genom att presentera ljudägg och färg tillsammans med ett stort papper som täcker hela labbets golv.

Färg och ljudägg

- *Vilka ljud skapas mellan barnen, färgen och ljudäggen?*
- *Hur uppkommer de?*

Barnen skakar, kastar, sparkar, rullar, "pickar" och "duttar" ljudäggen i färgen och drar ljudäggen fram och tillbaka och spår/märken/mönster bildas. När ljudäggen kastas ner på golvet ger pappret ifrån sig ljud. Barnen rullar ljudäggen under fötterna och slår med de på fönstret. De målar ben och armar med ljudäggen. Ljud uppmärksammas när ljudäggen ställs på högkant och fälls en efter en som dominobrickor. Ljudägg släpps från hög höjd. Barnen ställer sig på de och ljud skapas när de sparkas och möter pappret.

Nästa steg

Vi valde att gå vidare med ljudägg och vatten från de tidigare undervisningstillfällena. Material vi erbjöd för att utmana barnen var varmt och kallt vatten i olika stora lådor.

Vatten och ljudägg

- *Vilka ljud skapas mellan barnen, vatten och ljudäggen?*
- *Hur uppkommer de?*

Kastar ljudägg i vattnet från hög höjd

Barnen sitter i baljan med vatten, tillsammans med ljudäggen. De trycker ner ljudäggen under vattnet och de "ploppar" upp. De plaskar med ljudäggen och händerna i vattnet. Ljudäggen kastas i vattnet och till varandra. Flera barn doppar huvudet i vattnet och gör ljud vid vattenytan. De sitter i lådorna och håller samtidigt i ljudäggen. De står i lådorna och stampar med fötterna och samtidigt slår ljudäggen mot vattnet, bordet och ljud uppstår. Släpper ljudäggen ner i vattnet från olika höjder.

Nästa steg

För att utmana barnen vidare klädde vi in hela labbets väggar med papper. Detta för att skapa förutsättningar för barnen att använda hela sin kropp i sitt utforskande.

Vi har kombinerat material från tidigare undervisningstillfällen samt tillfört nytt material i form av lådor och pappersrör fyllda med olika material. Detta för att kunna skapa olika ljud genom att aktivt använda sig av materialet.

Ljudväggar i labbet

- *Vad kan du göra med...?*
- *Hur känns det när du...?*
- *Hur låter...?*

Reflektion - en del av projektet

Under projektets gång har vi analyserat barnens görande, genom film och bilder. Vi ville göra det möjligt för barnen att reflektera över sitt eget och andras görande, genom samma metod. Reflektionstillfällen för barnen har skett på många olika sätt och i olika miljöer.

Reflektion i Dramarummet, Labbet, Ljudrummet

Barnen fick se sig själva och kompisar genom film som projicerades upp på väggar och golv. Filmerna bestod av barnens undersökande i labbet. Vi tillförde även material som användes vid utforskandet (labbet), för att se hur barnen samspelade mellan material, rum/miljö och film.

Under tidens gång har vi skapat en plats för att synliggöra barnens reflektion. Med denna plats vill vi lyfta fram barnens egna reflektioner och även ge möjlighet för barnen att reflektera vidare. Detta är även ett sätt för oss pedagoger att följa upp och se vad barnen lägger sitt fokus på vid olika aktiviteter på förskolan.

Metod som vi valt är: IKT (Information och kommunikationsteknik) i form av att spela upp de utforskandet som barnen gjort i tidigare projekt via

- Projektor
- Ljuduppspelning
- Lärplatta
- Kamera
- Boksamtal via IKT även genom mobila böcker som innehåller det barnen utforskat.

Reflektion genom projektorn

När blir ljud musik? Genom digitala verktyg

Analys

Introduktion

Under introduktionen har vi fokuserat på material, miljön och gruppsammansättning. Under hösten introducerade vi sju nya barn och under utbildningsåret har det tillkommit 11 barn sammanlagt, vid tre olika introduktionsperioder. Under hösten började två nya förskollärare och arbetslaget och barngruppen introducerades samtidigt. Detta resulterade i ett stort fokus på gruppsammansättningen, för både barn och pedagoger. I tidigt skede träffades det nya arbetslaget på eget initiativ, i syfte att lägga grunden för terminstart. Höstens planeringsdag 2018, bidrog till en bra start. Dessa olika delar har bidragit till en trygghet mellan pedagogerna, som vi upplever har speglat barngruppen. Trots introduktioner i tre omgångar under utbildningsåret, har projektet fortlöpt. Det resulterade i att de nya barnen har introducerats direkt in i pågående projekt, utan att ha en möjlighet att påverka själva fokuset, men däremot har de kunnat påverka vidare i projektet. Hela barngruppen har förnyats och gör att gruppen blir mer sårbar och projektet har mer eller mindre påverkats, då pedagogernas planering har reviderats fortlöpande.

Vad som begränsat projektet periodvis är avbrott i undervisningstillfällen tex när nya barn som introduceras kräver mycket trygghet i form av att sitta i knät eller när barn lämnas efter att projektet har påbörjats.

Projekt

Barnen har under projektet använt sig av egna uttryck och beskrivningar av olika läten/ljud. Barnen har aktivt använt sin kropp i utforskandet av ljud, rörelse och känsla. De har observerat, imiterat varandra och samspelat kroppsligt och med blickar, vilket i sin tur har lett till en ”ringar på vattnet” effekt. De lär och utmanas av varandra. Vi pedagoger har varit nyfikna på och ställt generativa frågor⁷ om olika läten och ljud som barnen gjort. Frågorna gör att barnen tänker ut nya strategier. Vi har då fått fatt i vad barnen tycker är intressant och vad de fokuserat på. Upptäckter som barnen gjort upplever vi har lett till ett förändrat kunnande, detta genom att barnens olika strategier har visat sig i och utanför projekttillfällena. T.ex. Har barn plaskat med båda händerna i vattnet och slagit med båda händerna på pappret på väggen, där rörelsen skapar ett ljud.

Vidare har barnen utforskat på andra sätt än vad vi pedagoger hade förväntat oss, vilket gjorde att vi pedagoger fick tänka om och utmana oss själva för att kunna utmana barnen vidare, t.ex. Hur kan vi göra så att barnen kan använda hela sin kroppsliga förmåga och använda materialet som en förlängd arm? Vi klädde in labbets väggar med papper.

---

⁷ Generativa frågor = frågor som ger upphov till något nytt (Ann S. Pihlgren, 2017, s. 141)

Barn som av olika orsaker inte har velat gått in i labbet har utmanats att delta genom att observera de andra och genom att stanna kvar i rummet, vilket är ett sett att vägleda och inspirera barnen att träda in i den närmaste utvecklingszonen⁸ och detta tror vi har lett till en trygg grund för vidare utforskande.

Digitala verktyg har använts för att spela in olika ljud som barnen upptäckt och/eller skapat själva. Vi har använt oss av Music Maker JAM och talplattor. Vi upplever att digitala verktyg har varit ett bra sätt att visa på hur barnens olika ljud, kan utvecklas till att bli ett musikstycke, genom att barnens olika ljud har spelats in och mixats i appen Music Maker JAM. Enligt forskningen börjar musik som ljud, men något händer i hjärnan och den transformeras. När och hur blir ljud något mer? Ett upprepat ljud skapar en av musikens mest grundläggande aspekter - rytm⁹. Syftet med detta är att barnen utvecklar en förståelse för sin omvärld, genom att de själva skapar och reflekterar kring vad de har skapat¹⁰. Nya appar leder till ny kunskap hos pedagoger, men det kräver att pedagogerna själva bekantar sig med de digitala verktygen, innan de används tillsammans med barnen. De digitala verktygen är något vi kommer fortsätta att jobba med och vidareutveckla.

Vad som har begränsat oss pedagoger är när teknik och digitala verktyg inte har fungerat. Vilket gör att projekttiden blir kortare och får ett annat innehåll än vad de var tänkt.

Ägget hade under vårterminen vernissage, där föräldrar bjöds in för att kunna ta del av utbildningsåret. Både teoretiskt och praktiskt. Bra uppslutning och positiv feedback från föräldrar. Däremot behöver vi utveckla formen för föräldramöte, så att vi i tidigt skeende kan involvera föräldrar i utbildningen.

Viktiga tankar inför nästa utbildningsår

- Fortsatt arbete med digitala verktyg, samt öka pedagogernas kunskap kring nya appar.
- Strukturera upp efterarbete efter projekt, samt ge tid för pedagogisk dokumentation i projektmallen.
- Strukturera upp fredagsplaneringarna.

---

⁸ Vygotskij och de små och yngre barnens lärande (Sandra Smidt, 2010,s.14)

⁹ Music (Netflix dokumentär Explained, 2018)

¹⁰Mediepedagogik på barnens villkor (Ulla-Karin Lundgren Öhman (red), 2014,s.12)